

İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞLERİ VE FORMATÖR ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA YER ALAN ETKİNLİKLERLE İLGİLİ ÖĞRETMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KONUSUNDA GÖRÜŞLERİ

Tuğba YANPAR YELKEN*

Özet

Etkinlik temelli öğrenme Türkiye’de 2004 yılı itibariyle uygulamaya konulmuştur. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim müfettişleri ve formatör öğretmenlerin ilköğretim öğretim programlarının etkinlikler boyutu ile ilgili öğretmenlerin uygulamalarında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri konusunda görüşlerini tespit etmektir. Araştırma betimsel bir çalışmadır. 2008 Yaz döneminde hizmet içi eğitim alan 411 müfettiş ve 181 formatör öğretmene anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda müfettiş ve formatör öğretmenlerin görüşlerine göre, öğretmenlerin etkinlikleri uygulamada sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlardan bazıları şunlardır: Öğretmenlerin çoğu etkinlikleri ödev olarak vermektedir, klavuz kitaptaki etkinlikleri öğretmenler herhangi bir katkı yapmadan aynen uygulamakta ve öğrenciler için yeni etkinlik yaratamamaktadırlar. Öğretmenlerin çoğu hala öğretmen merkezli eğitimi tercih etmektedir, materyal geliştirme ve tasarımı eğitime etkinlik geliştirmek için ihtiyaç duymaktadır ve yeni etkinlik geliştirme becerileri konusunda hizmet içi eğitime ihtiyaçlarını belirtmişlerdir. Bu sorunlar doğrultusunda öneriler müfettiş ve öğretmenler tarafından geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Etkinlikler, etkinlik temelli öğrenme, öğretim programları, ilköğretim programı.

PRIMARY SCHOOL INSPECTORS AND TEACHERS’ VIEWS ABOUT TEACHERS’ PROBLEMS AND SOLUTIONS ON ACTIVITIES IN PRIMARY SCHOOL CURRICULUM

Abstract

Activity-based education has been applied to the instructional programmes of primary schools in Turkey. The purpose of this research is to examine the inspectors and the teachers’ views about Primary school teachers’ problems and solutions on activities. Survey method was used in this study. The inspectors and the teachers were taken in-service training in Mersin at 2008 summer period. 411 inspectors and 181 teachers participated in this study to fill the questionnaires. Several problems came into the daylight, for the teachers’ applications of the activities according to the inspectors and the teachers’ views. Problems can be summarized as follows: Many of the teachers give homework as an activity, activities in teachers’ guide books are used as they are written without the teachers’ contribution, teachers can’t create new activities for their students. Many of the teachers prefer teacher-centered practices, teachers need material design and development education for activities, teachers need in-service training on new activities development skills and so forth. Some solutions have been developed by the inspectors and the teachers.

Key words: Activities, Activity based learning, Instructional programmes, Primary school curriculum.

* Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, tyanpar@mersin.edu.tr

GİRİŞ

Türkiye’de geçmişten günümüze ilköğretim eğitim programları büyük değişimler geçirmiştir. İlköğretimde eğitim programlarının gelişimi izlendiğinde 1924’ de Tevhid-i Tedrisat eğitimin birleştirilmesi kanunu ile tüm okullar merkezi bir yapıya getirilmiştir. 1920’li yıllarda bugün oluşturmacılığın öncülerinden kabul edilen John Dewey Türkiye’ye gelerek eğitim programlarının gelişimi konusunda rapor hazırlamıştır. Yapararak ve yaşayarak öğrenmenin önemini o yıllarda vurgulamıştır. Ancak uzun yıllar program konu merkezli olmuştur. 1940’lı yıllarda köy enstitüleri modeli ile köy okullarına öğretmen yetiştirmek amacıyla aktif öğrenci merkezli eğitim modeli uygulanmış ancak siyasi nedenlerle bu okullar kapatılmıştır. İlköğretim okullarında ise konu merkezli yaklaşım devam etmiştir. 1980’li yıllarda programda davranışçı yaklaşım etkisini gösterirken 1900’lü yıllarda lerde bilişsel yaklaşım 2000’li yıllarda da oluşturmacı yaklaşım etkisini göstermiştir. PISA (Programme for International Student Assessment-Uluslararası Öğrenci Başarısını Belirleme Programı) gibi uluslar arası karşılaştırmalarda geri kalmamak için Türkiye’de dünyadaki gelişmiş ülkelerin eğitim programları incelenerek değişim 2004 yılında gerçekleşmiştir. 2000’li yılların başında yapılan çalışmaların pilot uygulaması 2004-2005 öğretim yılında yapılmış, ana çalışmalar 2005-2006 yılında tüm Türkiye’ye yayılmıştır. 2006-2007 Öğretim yılında da ilköğretim II. Kademe ile ilgili uygulamalar yapılmıştır.

Tüm programların ortak noktası öğrenen merkezli eğitimi odak noktası olarak almasıdır. Öğrenme yaklaşımı olarak Oluşturmacılık ya da yapılandırmacılık denilen “Constructivism” benimsenmiştir. Bu çalışmada oluşturmacı kavramı kullanılmaktadır. Oluşturmacı programda hedefler kurumlarca belirlenmiştir. Öğrenenlerin kazanımları önceden bellidir. Öğretmen hedeflere ve kazanımlara yenilerini öğrencileri ile birlikte oluşturulabilir. İçerik ana çizgileriyle hedeflerle tutarlı olarak öğrenciler tarafından oluşturulur. Öğretmen yol gösterir ve ortak öğrenendir. Etkinlikleri öğrenenler gerçekleştirir. Değerlendirme performans temellidir ve geleneksel kâğıt-kalem testlerinin yanında öğrencilerin kendi kendilerini veya birbirlerini ve öğretmenin çok yönlü değerlendirmelerini içerir¹.

Programın öğelerine bakıldığında tema ya da öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler ve açıklamalardan oluşmaktadır. Kazanım: öğrencilerin kendisinin planlanmış etkinlikler sayesinde kazanması planlanan bilgi, duygu, beceri ve değerlerdir. Etkinlikler öğrencinin kazanımları gerçekleştirebilmesi gereken aktif olabilmesini sağlayan her türlü faaliyetlerdir. Bir başka deyişle kazanımları gerçekleştirmek amacıyla belli teknik ve yöntemlere göre düzenlenen davranışlar bütünüdür². Açıklamalar, ilgili kazanımların içerdiği ara disiplin özellikleri, beceri ve değerler, dersin diğer derslerle ilişkisi, uyarılar, ders içi ve dışı etkinlikler ile ölçme ve değerlendirmeye özgü çeşitli ifadelerden oluşmaktadır.

Programda plan hazırlarken önemli olan etkinlik geliştirmektir. Etkinlikler öğretmen ve öğrenenlere rehberlik etmek amacıyla yapılmalıdır. Önceki programda hedefler ve davranışlar yer alırken bu programda kazanımlar yer almaktadır. Ayrıca öğrenme-öğretme süreci öğrencilerin yapacakları etkinlik ağırlıklıdır. Ölçme değerlendirmede klasik yazılı sınav ve testler yanında alternatif değerlendirmeler ağırlıklı olarak vurgulanmaktadır. Bunlar Öğrencinin projeleri, performans ölçülmesi, gözlem, görüşme, öz değerlendirme vb.

¹ YANPAR, Tuğba, **Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi. Yapılandırmacı Bir Yaklaşım**, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2006.

² Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, **İlköğretim Programları**. M.E.B. Basımevi, Ankara, 2004.

dir. Etkinlikler genel olarak sınıf/okul içi ve Okul dışı etkinlikler olarak gruplanabilir. Bir dersin planlanışı sürecinde kimi etkinlikler giriş etkinlikleri, kimi etkinlikler geliştirme etkinlikleri geliştirme etkinlikleri kimisi de sonlandırma etkinlikleri olarak yer alırlar. Bazı etkinlikler hem giriş, hem geliştirme hem de sonlandırma etkinlikleri olarak kullanılabilirken bazı etkinlikler ise dersin belli aşamalarına uygundur. *Etkinlikler Biçimsel Bölüm, Süreç Bölümü ve Değerlendirme aşamalarından oluşur.*

Biçimsel Bölüm: Ders, sınıf, yaklaşık süre, öğrenme alanı, ünite, temel beceriler, kazanımlar, strateji- yöntem-teknikle ilişkisi, materyaller ve kaynakların yazılmasından oluşur.

Süreç Bölümü: Etkinliğin başlangıç ve gelişme aşamalarını içerir. Bu süreçte öğretmen başlangıçta etkinliğin sağlıklı yürümesini sağlayıcı açık ve anlaşılır yönergeler vermeli, öğrencinin dikkatini etkinliğe çekmeli ve öğrencileri güdülemelidir. Eğer gerekli ise ön bilgileri de harekete geçirmelidir. Geliştirme bölümünde seçilen tekniklere uygun olarak öğrencilerin etkinliğe aktif katılımı sağlanmalıdır. Etkinleri öğrenciler kendileri yapmalıdır.

Değerlendirme Bölümü: Yapılan etkinliğe yönelik olarak süreç ve ürün değerlendirmelerinin yapıldığı aşamadır. Bu aşamada aynı zamanda dönüt- düzeltme çalışmaları da gerçekleştirilir.

Sınıf içi etkinlikler uygulanırken öğretmenlerden beklenen temel rol, öğrenme-öğretme ortamını düzenlemek, etkinlikler konusunda öğrencilere rehberlik yapmaktır. Bu etkinlikleri uygularken öğretmen öğrencilerini iyi tanımalıdır.

Oluşturmacılıkta öğrenenler tarafından aktif olarak oluşturulan bilgi esastır ve oluşturmacılık grup öğrenme algılamaları ile öğrenenin kendisinin bilgiyi oluşturması arasında bir şemsiye gibidir³. Oluşturmacı öğrenme öğrenci merkezli eğitimi sağlar. Bu durumda öğrenenler kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu kendileri alırlar⁴. Oluşturmacı öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin aktif şekilde bilgiyi oluşturması, yorumlaması ve ön bilgilerine göre yeniden organize etmesi inancı üzerine temellenmiştir. Bu akıcı zihinsel dönüşümler, öğrencilerin eğitim yaşantıları ile mevcut bilgiler, kültürel ve sosyal durumları bağdaştığında oluşmaktadır. Öğrenme- öğretme sürecindeki yaşantılar öğrencilerin problem esaslı öğrenmelerini, sorgu aktivitelerini, konu hakkında düşünmesini cesaretlendirecek öğretmen ve akranlarıyla diyalogları, bilginin çok yönlü kaynağının açığa çıkarılmasını ve kavrayışlarını çeşitli şekillerde gösterecek fırsatları içermektedir⁵. Öğretmenin yönlendirdiği aktiviteler, öğrencinin önceki bilgi ve deneyimini kullanmasına yardım edecek aktiviteler olmalıdır. Bunun için araştırmacı öğrenme yaklaşımı gibi öğrenciyi aktif hale getiren yaklaşımlar kullanılmalıdır⁶. Zaman sorunu diye bir problem öğretmenler tarafından hissedilmemeli, nitelik ön plana çıkarılmalıdır.

Oluşturmacılık kuramında öğrenme etkin, sosyal, yaratıcı ve işbirliğine yönelik bir süreçtir. Öğrenmenin aktif yapıda olması bireyi tartışan, araştıran; sosyal yapıda olması bireyi iletişim kurabilen, etkileşim yaratabilen;

³ Gijbels, D., Watering G.V., Dochy, F. ve Bossche, P.V. "New Learning Environments and Constructivism: The Students' Perspective", **Instructional Science** Cilt: 34, s. 213- 226, 2006

⁴ Toh, K.A., Ho, B.T, Chew, C.M.K. ve Riley, J.P., "Teaching, Teacher Knowledge and Constructivism", **Educational Research for Policy and Practice**, Cilt: 2, s. 195-204, 2004.

⁵ Windschitl, M., "The Challenges of sustaining a Constructivist Classroom Culture", **Phi Delta Kappan**, Cilt: 80, Sayı: 10, s. 751-756, 1999.

⁶ Bevevino, M. M., Dengel, J., ve Adams, K., "Constructivist Theory in the classroom". **Clearing House**, Cilt: 72, Sayı: 5, s. 275-279, 1999.

yaratıcı yapıda olması da bireyi daha çok düşünmeye iten ve yeni fikirler üretebilen kişiler olarak hazırlar. Oluşturmacılıkta öğrenme için 4 anahtar unsuru vurgulanır⁷:

1. Öğrenenler kendilerine verilen veya öğretilenden ziyade kendi anlamalarını kendileri oluştururlar.
2. Yeni öğrenilenler önceki anlama ve bilgilere bağlıdır.
3. Öğrenme sosyal kesişimler tarafından arttırılır.
4. İnanılır öğrenme görevleri anlamlı öğrenmeyi iletir.

Oluşturmacılıkla ilgili etkinliklere örnek olarak araştırma ya da proje hazırlamak, benzetim ya da rol çalışmaları yapmak, çoklu öğrenme ortamları yaratmak, durum çalışmaları yapmak, sözlü durum çalışmalar yapmak ve sorgulamaya dayalı konuşma/tartışma ortamları yaratmak verilebilir. Oluşturmacı anlayışa göre, değerlendirme süreçle iç içedir. Öğrencilerdeki niteliksel değişimi gözlemek amaçtır. Bu yaklaşımda geleneksel kâğıt kalem testleri yetersiz kalmaktadır⁸. Öğretmenin rolleri de bu yaklaşıma göre değişiklik göstermiştir.

Öğretmen, artık bilgiyi sağlayan kişi veya beceri modeli değil, hem öğrenme çevresi hem de öğrencilerin öğrenme süreçleri için kolaylaştırıcı, öğrenmeyi ve öğrenme yollarını kılavuzlayan, öğrenciyle devamlı etkileşim halinde bulunan ve değerlendirmesini yapan olarak algılanmaktadır⁹. Günümüzde öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde uğraşı alanıdır¹⁰.

Yeni yetişecek bireylere rehberlik edecek, geleceğin şekillenmesinde etkili olan öğretmenin bu işlevini yerine getirebilmesi için yeterli nitelikleri kazanmış olması gerekir. Öğretmen nitelikleriyle ilgili yapılan çeşitli araştırmalar sonucunda birçok öğretmen niteliği ortaya konmuştur. Öğretmenlik mesleği özel bir mesleki yeterliliği gerektirir. Bu yeterliliği sağlamanın kriterleri dünyada ve ülkemizde çoktan belirlenmiştir. Bu kriterlerden birincisi şudur: Öğretmen yetistirme programlarında öğretmen adaylarına üç tür muhteva kategorisinde bilgi verilir¹¹. Bunlar: Öğretmenlik meslek bilgisi: “Öğretmen adayına kim, niçin, nerede, nasıl öğretmelidir?” sorularına cevap veren derslerdir. Alan bilgisi: Öğretim alanı hakkında derin ve engin alan bilgisi veren derslerdir. Genel kültür: Küçük bilgi, olgu ve olay kategorilerinin büyük yapı oturtmaya yaracak genel kültürü veren derslerdir.

21. Yüzyıldaki öğretmen yeterlikleri¹²:

- Öğrencilere öğrenme fırsatları organize etme

⁷ Eggen, P., Kauchak, D., **Educational Psychology**, Prentice-Hall Inc, New Jersey, 1999.

⁸ Anderson, R.S, “Why talk about different ways to grade? The shift from traditional assesment to alternative assesment”, **New Directions For Teaching and Learning**, Cilt: 74, s. 5-16, 1998.

⁹ Alım, M., ve Bekdemir, Ü., “Coğrafya Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları”, **Milli Eğitim Dergisi**, Cilt: 172, s. 263-275, 2006.

¹⁰ Doğan, C., Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Öğretmen Adaylarının Mesleğe İlişkin Görüşleri, **Burak Yayınları, İstanbul, 2003**.

¹¹ Küçükahmet, L., “2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Baslanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 2, s. 203-218, 2007.

¹² Shartz, M., WHAT IS A “EUROPEAN TEACHER”? A Discussion Paper European Network on Teacher Education Policies (ENTEP), http://www.seeeducoop.net/education_in/pdf/workshop/teseed/dokumenti/european-teacher.pdf , 2005

- Öğrenci öğrenme gelişimini sağlamak
- Öğrenci heterojenliğini sağlamak
- Grupla çalışma
- Eğitim programı ve organizasyon gelişimine katılma
- Aile- toplum ve okul ilişkilerini güçlendirme
- Günlük uygulamalarında yeni teknolojileri kullanma
- Görevlerini profesyonel, mesleki yapma ve etik olma
- Kendi profesyonel gelişimini sağlama

Öğretmen ve eğitimciler için özelliklerin sınıflandırılması¹³:

1. Disiplinler arası bağlantı
  - a. Alan bilgisi
  - b. Pedagoji bilgisi
  - c. Öğrenenlere destek ve rehberlik
  - d. Sosyal ve kültürel bölümleri anlama
2. Yaşam boyu öğrenme
Hizmet içi eğitim ve eğitim
3. Hareketlilik (Ülkeler arası)
4. Okullar ile çalışma, okullar arası ikili ilişkiler

Öğretmen sürekli kendisini geliştirmelidir. Bu anlamda Öğretmenlerin denetimi ve rehberlik edilmesi önemlidir. Sosyal bilimlerdeki birçok kavramda olduğu gibi denetim kavramında da farklı birçok tanım bulunmaktadır. Öğretim sürecinin yeterince anlaşılması bu tanımların farklılaşmasına ve denetime farklı açılardan bakılmasına yol açmaktadır¹⁴. Denetim kavramı, durum saptama, var olan durumu fotoğrafını çekiyormuş gibi ortaya koyma, değerlendirme ve düzeltme-geliştirme olarak üç ögenin birleşimi şeklinde anlaşılmaktadır¹⁵. Çağdaş ve bilimsel denetim anlayışına göre denetim, sadece kontrol amaçlı değil, aynı zamanda sistemi ve eğitim öğretim sürecini geliştirmek amacıyla yapılır¹⁶. Eğitimde denetim, öğretimi geliştirme amacıyla yöneltme, rehberlik etme ve öğretmenlerin öğretimsel davranışını geliştirme süreci olarak tanımlanabilir¹⁷. Türk Millî Eğitim Sisteminde ilköğretim öğretmenlerinin teftişi ilköğretim müfettişleri tarafından yapılmaktadır¹⁸. Müfettişlerin rolleri değişikliğe uğramıştır. Günümüzde müfettiş rehber rolündedir. Bu anlamda mevcut durumu gözleme ve iyileştirme çabasında olan kişi konumundadır. Müfettişler

¹³ Zgaga, P., "Teachers' Education as a Part of European Higher Education Area (What Strategy for Teachers' Education?), CTTQ", **The Centre for Teacher Training and Qualification The Teachers' Performance Standards**, 16 December 2005, Tirana, Albania.

¹⁴ Oğuz, E., Yılmaz, K., Taşdan M., "İlköğretim Denetmenlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Denetim İnançları". **Sosyal Bilimler Dergisi**, 2007, <http://vordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd17/sbd-17-03.pdf> (Erişim: 01.09.2008)

¹⁵ Niyazi CAN, "İlköğretim Öğretmenlerinin Denetimi ve Sorunları", **Millî Eğitim Dergisi**, Cilt: 161, 2004.

¹⁶ Lee JENKINS, **Improving Student Learning**. (Çev: Gönül Yenersoy), Kalder Yayınları, İstanbul, 1998.

¹⁷ Donald S. Mc Carty, Johanna W. Kaufman ve Julie C.Stafford., "Supervision and Evaluation", **The Clearing House**, Cilt: 59, Sayı: 8, s. 35, 1986.

¹⁸ Mehmet KORKMAZ, Oğuz ÖZDOĞAN, "İlköğretim Müfettişlerinin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyleri", **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, Cilt:3, Sayı: 4, s. 431-443, 2005.

öğretmenlerle iletişim halinde olmakta, çeşitli gözlem ve deneyimlere sahip olmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada müfettişlerin etkinlik uygulamalarına ilişkin görüşleri alınmıştır. Araştırmada formatör öğretmenlerle de çalışılmıştır. Formatör öğretmenler alanında genelde yüksek lisans yapmış ya da yapıyor olan ve programda uygulamayı bizzat yapan ve öğretmenlere programlar konusunda eğitim veren kişilerdir. Bu araştırmamızın amacı, ilköğretim öğretim programlarında yer alan etkinlikler ile ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini müfettiş ve formatör öğretmenlerin görüşlerine göre tespit etmektir. Araştırmada cevap aranan problemler aşağıdadır:

1. İlköğretim müfettişlerinin öğretim programlarında etkinliklerin uygulanması ile ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri konusunda görüşleri nelerdir?
2. İlköğretim formatör öğretmenlerinin öğretim programında etkinliklerin uygulanması ile ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri konusunda görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır¹⁹. Araştırmanın evrenini 2008 döneminde hizmetiçi eğitim alan müfettiş ve formatör öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada örnekleme bu dönemde hizmet içi eğitim alan 411 müfettiş ve 181 öğretmen oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan 411 müfettişin % 3.9'u kadın müfettişlerden, % 86.6'sı erkek müfettişlerden oluşmuştur. 39 kişi cinsiyetini belirtmemiştir. Müfettişlerin çoğunluğu 20 yıl üstü kıdeme sahiptir. % 46.2'si 40 yaşın üzerindedir. %31.1'i 30 yaş üzerindedir. Araştırmadaki müfettişler Türkiye'nin 16 ilinden gelmişlerdir. Araştırmaya katılan 181 öğretmenin % 24.3'ü kadın öğretmenlerden, % 68.5'i erkek öğretmenlerden oluşmuştur. 13 kişi cinsiyetini belirtmemiştir. Öğretmenlerin % 74.6'sı 1-10 yıla sahip genç öğretmenlerden oluşmaktadır. % 14.4'ü 11-20 yıl arası kıdeme sahiptir. Bu durum formatör öğretmenlerin genç olduklarını göstermektedir. 55.5'i 20-30 yaş arası, % 31.5'i de 31-40 yaş arasıdır. Araştırmaya katılan öğretmenler Türkiye'nin 68 ilinden gelmişlerdir. Ancak 22 kişi hangi ilde çalıştığını yazmamıştır. 181 kişinin % 87.8'i çalıştıkları ili yazmıştır. Her ilden gelen kişi sayısı 1-6 arasında değişmektedir. Şehirlerin büyüklüğüne göre gelen sayısı değişmektedir.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmanın anketini oluşturmadan önce 60 müfettiş açık uçlu sorulan iki soruyu cevaplamışlardır. Sorulardan birisi etkinlik uygulamalarında öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar diğeri de çözüm önerileri ile ilgilidir. Bu sorular iki uzman tarafından içerik analizine tabi tutulmuş ve kodlamalar ortaya çıkmıştır. 60 Müfettişin kodlamalarında en fazla vurgulanan sorunlar "Öğretmenlerin pek çoğu öğretmen merkezli eğitimden vazgeçememektedir", "Etkinlikleri gerçekleştirmede fiziksel şartlar ve materyaller yetersiz kalmaktadır", "Öğretmen klavuz kitaptaki örnek etkinlikleri zorunlu uygulaması gerektiği şeklinde algılıyor ve

¹⁹ Niyazi KARASAR, *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. (7. Baskı), 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd, Ankara, 1995.

aynen uyguluyor” ve “Etkinlikler sınıfta uygulanmıyor, genelde eve ödev veriliyor” görüşleridir. Çözüm önerileri ilgili olarak müfettişlerin çok vurguladıkları öneriler şunlardır:

1. Öğretmenlere etkinlik hazırlama becerisi konusunda hizmet içi eğitim verilmelidir.
2. Fiziksel şartlar etkinliklere uygun olmalıdır.
3. İnternette etkinlikler konusunda paylaşımlar arttırılmalı, havuz oluşturulmalı ve tüm öğretmenler ulaşabilmelidir.
4. Etkinlikler sınıfta uygulanmalıdır eve ödev verilmemelidir.
5. Etkinliklerin hazırlanmasında zümre öğretmenlerinin daha aktif ve katılımcı olmaları sağlanmalıdır.

Anketin güvenilir ve geçerli olması için pilot çalışmadan ortaya çıkan anket maddeleri iki uzmanın ortak karara vardıkları kodlamalardan oluşturulmuştur. Ayrıca literatür de taranmıştır. İlköğretim programını uygulanmasında yaşanan sorunlarla ilgili makaleler incelenmiştir. Anket maddeleri oluşturulduktan sonra dört uzmanın görüşü alınmıştır. Bu uzmanlardan birisi program geliştirme uzmanı, ikisi ilköğretim müfettişi ve master derecesine sahip, diğeri de ilköğretim bölümünde ve ilköğretim doktoralıdır. Uzman görüşlerinden sonra anket 10 müfettiş ve 10 öğretmene okutulmuş soruların anlaşılabilirliği belirlenmiş ve ankete son şekli verilmiştir. Araştırmada veri analizi olarak frekans, yüzde ve ağırlıklı ortalama kullanılmıştır. Veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Etkinliklerle ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar konusundaki müfettiş bulguları aşağıda Tablo 1.1 ve Tablo 1.2’de yer almaktadır.

Tablo 1.1 İncelendiğinde müfettişlerin en fazla katıldıkları madde “Öğretmen klavuz kitaptaki örnek etkinlikleri zorunlu uygulaması gerektiği şeklinde algılıyor ve aynen uyguluyor” görüşüdür (Yaklaşık %95). Müfettişlerin en fazla katıldıkları maddelerden birisi de “Etkinliklerle ara disiplinler arasında bağlantı kurulamıyor” görüşüdür. “Öğretmenler etkinlik tasarlama becerisi konusunda yetersizdir” görüşüne müfettişlerin yaklaşık % 75’i katılmışlardır. Bu görüşe ek olarak “Kılavuzlu kitaplarda öğretmenin plan yapmaması onu tembelliğe itiyor, hazırlık yapmasını engelliyor.” görüşüne de müfettişlerin katılım oranı yüksektir. “Kılavuzdaki etkinlik basamaklarının ayrıntılı olması uygulamayı engelliyor” görüşüne katılım oranı düşüktür. Müfettişler ayrıntılı olmasını sorun olarak görmemektedirler.

Tablo 1. 1 Etkinler konusunda sorunlarla ilgili müfettiş görüşlerine ilişkin bulgular 1

Maddeler	Bütünüyle Katılıyor		Katılıyor		Kısmen Katılıyor		Katılmıyor		Hiç Katılmıyorum		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
1.	47	11,4	72	17,5	157	38,2	96	23,4	29	7,1	2.97
2	5	1,2	41	10,0	151	36,7	157	38,2	46	11,2	3.50
3.	23	5,6	67	16,3	122	29,7	138	33,6	50	12,2	3.31
4.	19	4,6	32	7,8	129	31,4	162	39,4	53	12,9	3.50
5.	3	0,7	17	4,1	40	9,7	133	32,4	207	50,4	4.31
6.	50	12,2	89	21,7	133	32,4	99	24,1	29	7,1	2.92
7.	2	0,5	14	3,4	73	17,8	172	41,8	140	34,1	4.08
8.	14	3,4	26	6,3	55	13,4	117	28,5	187	45,5	4.09
9.	19	4,6	34	8,3	132	32,1	107	26,0	104	25,3	3.61
10.	8	1,9	24	5,8	99	24,1	184	44,8	85	20,7	3.80
11.	14	3,4	39	9,5	85	20,7	139	33,8	124	30,2	3.80
12.	9	2,2	16	3,9	81	19,7	193	47,0	99	24,1	3.90

Maddeler

1. Sınıfta etkinlik yapmak çok zaman almaktadır.
2. Etkinlikler sınıfta uygulanmıyor, genelde eve ödev veriliyor
3. Etkinlikleri gerçekleştirmede fiziksel şartlar ve materyaller yetersiz kalmaktadır.
4. Etkinliklerde öğrenci düzeyi ihmal ediliyor.
5. Öğretmen klavuz kitaptaki örnek etkinlikleri zorunlu uygulaması gerektiği şeklinde algılıyor ve aynen uyguluyor
6. Klavuzdaki etkinlik basamaklarının ayrıntılı olması uygulamayı engelliyor
7. Öğretmenler etkinlik tasarlama becerisi konusunda yetersizdir
8. Klavuzlu kitaplarda öğretmenin plan yapmaması onu tembelliğe itiyor, hazırlık yapmasını engelliyor.
9. Etkinlikler kalabalık sınıflar için uygun değildir

10. Etkinlikte öğretmenler zengin yöntem, teknik ve materyal çeşitliliği sağlayamıyorlar
 11.Etkinliklerin hazır olması öğretmenin yaratıcılığını engelliyor
 12. Etkinliklerle ara disiplinler arasında bağlantı kurulamıyor

Tablo 1.2. Etkinler konusunda sorunlarla ilgili müfettiş görüşlerine ilişkin bulgular 2

Maddeler	Bütünüyle Katılıyor		Katılıyor		Kısmen Katılıyor		Katılmıyor		Hiç Katılmıyor		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
13.	9	2,2	34	8,3	116	28,2	178	43,3	61	14,8	3.62
14.	4	1,0	26	6,3	87	21,2	151	36,7	132	32,1	3.95
15.	39	9,5	82	20,0	138	33,6	99	24,1	41	10,0	3.05
16.	2	0,5	12	2,9	85	20,7	179	43,6	121	29,4	4.01
17.	2	0,5	17	4,1	86	20,9	203	49,4	91	22,1	3.91
18.	3	0,7	22	5,4	99	24,1	190	46,2	88	21,4	3.84
19.	5	1,2	26	6,3	113	27,5	198	48,2	60	14,6	3.70
20.	2	0,5	19	4,6	71	17,3	193	47,0	116	28,2	4.00
21.	4	1,0	8	1,9	51	12,4	179	43,6	157	38,2	4.20
22.	52	12,7	86	20,9	121	29,4	101	24,6	35	8,5	2.95
23.	2	0,5	9	2,2	72	17,5	178	43,3	140	34,1	4.10

Maddeler

- 13.Etkinliklerle hedef kazanımlar arasında ilişki kurulamıyor
 14. Klavuz kitaptaki etkinliklerde çevresel koşullar dikkate alınmamıştır
 15.Velilere etkinliklerin maliyeti genelde yüksektir, şikayetçiler
 16.Öğretmenler materyal geliştirme becerisi konusunda yetersizdir
 17.Etkinliklerin değerlendirmesi aşaması genelde yapılmıyor
 18.Öğrencilerin ön bilgileri dikkate alınmadan etkinlikler yapılıyor
 19.Öğretmenlerin etkinliklerin önemine ilişkin inanç ve güven eksikliği var
 20.Etkinlik düzenleme konusunda öğretmenlerde isteksizlik var, zaman kaybı olarak görüyorlar
 21.Öğretmenler yeni, orjinal etkinlik üretmiyorlar

22. Etkinliğin değerlendirilmesi çok zaman alır

23. Öğretmenlerin pek çoğu öğretmen merkezli eğitimden vazgeçememektedir.

Tabloya 1.2'ye göre müfettişlerin en fazla katıldıkları maddeler "Öğretmenlerin pek çoğu öğretmen merkezli eğitimden vazgeçememektedir" ve "Öğretmenler yeni, orjinal etkinlik üretmiyorlar" görüşleridir (yaklaşık %97). Müfettişler "Etkinliğin değerlendirilmesi çok zaman alır" görüşüne ise yaklaşık % 35 oranında katılmamışlar ya da nadiren katılmışlardır. Bu görüşü "Klavuz kitaptaki etkinliklerde çevresel koşullar dikkate alınmamıştır" maddesi takip etmektedir. Müfettişlerin yaklaşık % 65'i "Velilere etkinliklerin maliyeti genelde yüksektir, şikayetçiler" görüşüne katılmamışlardır.

Birinci Alt Probleme İlgili Etkinliklerle İlgili Sorunlara ilişkin çözüm önerilerine Yönelik Müfettiş Görüşlerine İlişkin Bulgular Tablo 2.1 ve Tablo 2.2'de yer almaktadır.

Tablo 2.1 Etkinliklerle İlgili Sorunlara ilişkin çözüm önerilerine Yönelik Müfettiş Görüşlerine İlişkin Bulgular 1

Maddeler	Bütünüyle Katılıyor		Katılıyor		Kısmen Katılıyor		Katılmıyor		Hiç Katılmıyor		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
I.1.	5	1,2	9	2,2	44	10,7	139	33,8	173	42,1	4.26
I.2.	4	1,0	12	2,9	41	10,0	100	24,3	214	52,1	4.37
I.3.	1	0,2	1	0,2	24	5,8	121	29,4	221	53,8	4.52
I.4.			2	0,5	13	3,2	80	19,5	270	65,7	4.69
I.5.	4	1,0	1	0,2	11	2,7	64	15,6	290	70,6	4.72
I.6.			4	1,0	13	3,2	95	23,1	255	62,0	4.64
I.7.			2	0,5	10	2,4	55	13,4	301	73,2	4.78
I.8.	15	3,6	16	3,9	43	10,5	85	20,7	211	51,3	4.25
I.9.	2	0,5	5	1,2	13	3,2	82	20,0	267	65,0	4.65
I.10.	1	0,2			4	1,0	84	20,4	282	68,6	4.74
I.11	1	0,2	4	1,0	28	6,8	125	30,4	209	50,9	4.46
I.12	1	0,2	2	0,5	25	6,1	88	21,4	253	61,6	4.60
I.13	10	2,4	11	2,7	60	14,6	111	27,0	177	43,1	4.17

Maddeler

1. Bir kaç kazanımı bir arada gerçekleştirecek kritik etkinlikler öğretmenler tarafından oluşturulmalıdır.
2. Etkinlikler sınıfta uygulanmalıdır eve ödev verilmemelidir.
3. Fiziksel şartlar etkinliklere uygun olmalıdır
4. Etkinliklerde öğrenci düzeyi göz önüne alınmalıdır
5. Öğretmen klavuz kitabındaki etkinliklerin sadece örnek olduğu aynen uygulanmaması gerektiği vurgulanmalıdır.
6. Etkinliklerle ilgili zaman planlaması yapılmalıdır.
7. Öğretmenlere etkinlik hazırlama becerisi konusunda hizmet içi eğitim verilmelidir.
8. Öğretmenin kısada olsa plan yapma zorunluluğu olmalıdır
9. Öğretmen klavuz kitapları revizyondan geçirilmeli, öğretmenin kendisinin etkinlik oluşturmasına teşvik edici olmalıdır
10. Öğretmenlere zengin yöntem, teknik ve materyal çeşitliliği oluşturma konusunda uygulamalı eğitim verilmelidir.
11. Öğretmenlerin yeni etkinlik oluşturmaları istenmelidir.
12. Birleştirilmiş sınıflar ve kalabalık sınıflar içinde etkinlik oluşturma konusunda klavuzda açıklamalar olmalıdır.
13. Her ilde etkinlikler oluşturma konusunda rehberlik edecek birimler olmalıdır

Tablo 2. 1’de müfettişlerin en fazla çözüm önerisi olarak gördükleri maddeler “Fiziksel şartlar etkinliklere uygun olmalıdır” ve “Etkinliklerde öğrenci düzeyi göz önüne alınmalıdır” görüşleridir (yaklaşık % 100). Diğer önerilere de katılmışlardır. “Öğretmenlere zengin yöntem, teknik ve materyal çeşitliliği oluşturma konusunda uygulamalı eğitim verilmelidir” ve “Öğretmenlere etkinlik hazırlama becerisi konusunda hizmet içi eğitim verilmelidir” “Etkinliklerle ilgili zaman planlaması yapılmalıdır” ve “Öğretmen klavuz kitapları revizyondan geçirilmeli, öğretmenin kendisinin etkinlik oluşturmasına teşvik edici olmalıdır” görüşleri müfettişlerin % 100’e yakın katılım gösterdikleri maddelerdir. “Öğretmenin kısada olsa plan yapma zorunluluğu olmalıdır” maddesine katılım diğer maddelere göre düşüktür. “Birleştirilmiş sınıflar ve kalabalık sınıflar içinde etkinlik oluşturma konusunda klavuzda açıklamalar olmalıdır” “Öğretmenlerin yeni etkinlik oluşturmaları istenmelidir” görüşleri öğretmenlerin en fazla katıldıkları maddelerdir (Yaklaşık %99). “Her ilde etkinlikler oluşturma konusunda rehberlik edecek birimler olmalıdır” görüşüne katılım oranı da yaklaşık %95 dir.

Tablo 2.2. Etkinliklerle İlgili Sorunlara ilişkin çözüm önerilerine Yönelik Müfettiş Görüşlerine İlişkin Bulgular 1

Maddeler	Bütünüyle Katılıyor		Katılıyor		Kısmen Katılıyor		Katılmıyor		Hiç Katılmıyor		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
I.14	3	0,7	2	0,5	17	4,1	105	25,5	244	59,4	4.58
I.15	1	0,2	5	1,2	18	4,4	93	22,6	253	61,6	4.60
I.16	1	0,2			14	3,4	74	18,0	276	67,2	4.71
I.17			2	0,5	12	2,9	88	21,4	268	65,2	4.68
I.18			2	0,5	15	3,6	119	29,0	235	57,2	4.58
I.19	1	0,2	8	1,9	26	6,3	113	27,5	222	54,0	4.48
I.20	2	0,5	6	1,5	30	7,3	92	22,4	240	58,4	4.52
I.21			5	1,2	15	3,6	88	21,4	261	63,5	4.64
I.22			3	0,7	9	2,2	62	15,1	296	72,0	4.76
I.23			3	0,7	13	3,2	100	24,3	253	61,6	4.63
I.24	1	0,2	7	1,7	35	8,5	85	20,7	239	58,2	4.51
I.25			3	0,7	19	4,6	92	22,4	257	62,5	4.63
I.26	10	2,4	11	2,7	36	8,8	103	25,1	197	47,9	4.31

Maddeler

14.Öğretmenlerin çevresel koşullara ve öğrencilere göre etkinlik oluşturmaları ve uygulamaları istenmelidir

15.Etkinliklerin maliyeti yüksek olmamalıdır

16.Öğretmenler materyal geliştirme konusunda yetiştirilmelidir.

17.Etkinlikler öğrencilerin ön bilgilerine uygun olmalıdır

18.Öğretmenlerin etkinliklerin önemine ilişkin inanç ve güvenlerini artırıcı uygulamalı eğitimler yapılmalıdır

19.Etkinlik düzenleme konusunda öğretmenlerde istek uyandırıcı klavuzlar hazırlanmalıdır, görüşmeler yapılarak teşvik edilmelidir

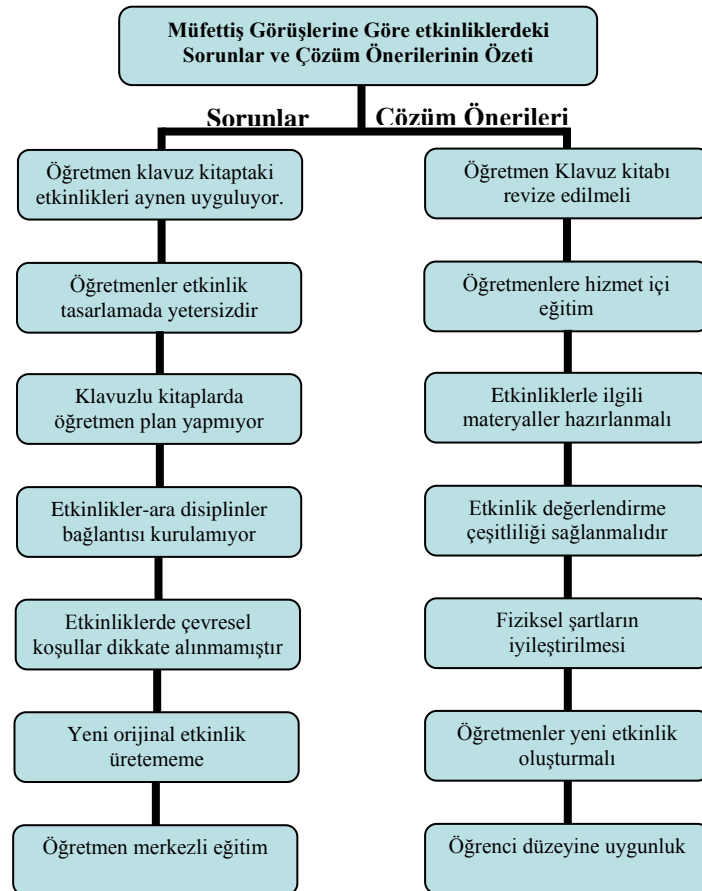
20.İnternette etkinlikler konusunda paylaşımlar artırılmalı, havuz oluşturulmalı ve tüm öğretmenler ulaşabilmelidir

21.Etkinliklerin hazırlanmasında zümre öğretmenlerinin daha aktif ve katılımcı olmaları sağlanmalıdır

- 22.Eğitim fakültelerinde etkinlik hazırlama ve uygulama becerisini kazandırıcı dersler yapılmalıdır
- 23.Etkinlik değerlendirme konusunda gerekli açıklamalar klavuzda yer almalıdır, süreç değerlendirme vurgulanmalıdır
- 24.İnternette materyal havuzları oluşturulmalı ve paylaşılmalıdır
- 25.Etkinlik hazırlama ve uygulama becerisini içeren yayınlar hazırlanmalı ve öğretmenler okumalıdır
- 26.Öğretmen hazır materyalleri nasıl temin edeceğini bilmelidir.

Tablo 2.2 incelendiğinde “Etkinliklerin maliyeti yüksek olmamalıdır” görüşleri öğretmenlerin en fazla katıldıkları maddelerdir (Yaklaşık % 99). “Öğretmenler materyal geliştirme konusunda yetiştirilmelidir”, “Etkinlikler öğrencilerin ön bilgilerine uygun olmalıdır” ve “Öğretmenlerin etkinliklerin önemine ilişkin inanç ve güvenlerini arttırıcı uygulamalı eğitimler yapılmalıdır” görüşlerine katılım oranı % 100’e yakındır. “Eğitim fakültelerinde etkinlik hazırlama ve uygulama becerisini kazandırıcı dersler yapılmalıdır”, “Etkinlik değerlendirme konusunda gerekli açıklamalar klavuzda yer almalıdır, süreç değerlendirme vurgulanmalıdır” ve “Etkinlik hazırlama ve uygulama becerisini içeren yayınlar hazırlanmalı ve öğretmenler okumalıdır” görüşlerine katılım oranı % 100’e yakındır. “İnternette materyal havuzları oluşturulmalı ve paylaşılmalıdır” görüşü ve “Etkinliklerin hazırlanmasında zümre öğretmenlerinin daha aktif ve katılımcı olmaları sağlanmalıdır” görüşüne katılım oranı da yaklaşık % 98 dir. Müfettiş görüşlerine ilişkin özet şema aşağıda yer almaktadır.

Şema 1. Müfettiş Görüşlerine Göre etkinliklerdeki Sorunlar ve Çözüm Önerilerinin Özeti

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular. Tablo 3.1 ve 3.2 Etkinlikleri Uygulamada Sorunlarla İlgili Öğretmen Görüşlerini göstermektedir.

Tablo 3.1 Etkinlikleri Uygulamada Sorunlarla İlgili Öğretmen Görüşleri 1

Maddeler	Bütünüyle Katılıyor		Katılıyor		Kısmen Katılıyor		Katılmıyor		Hiç Katılmıyorum		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
1.	8	4,4	16	8,8	49	27,1	69	38,1	39	21,5	3.64
2	25	13,8	54	29,8	57	31,5	30	16,6	15	8,3	2.76
3.	6	3,3	32	17,7	58	32,0	50	27,6	34	18,8	3.41
4.	18	9,9	41	22,7	68	37,6	37	20,4	16	8,8	2.96
5.	26	14,4	23	12,7	26	14,4	57	31,5	48	26,5	3.43
6.	37	20,4	36	19,9	57	31,5	36	19,9	13	7,2	2.73
7.	12	6,6	20	11,0	54	29,8	56	30,9	37	20,4	3.48
8.	64	35,4	31	17,1	42	23,2	30	16,6	14	7,7	2.44
9.	10	5,5	16	8,8	39	21,5	51	28,2	59	32,6	3.76
10.	18	9,9	25	13,8	47	26,0	65	35,9	24	13,3	3.29
11.	30	16,6	38	21,0	61	33,7	33	18,2	19	10,5	2.85
12.	12	6,6	36	19,9	63	34,8	51	28,2	19	10,5	3.16

Maddeler

1. Sınıfta etkinlik yapmak çok zaman almaktadır.
2. Etkinlikler sınıfta uygulanmıyor, genelde eve ödev veriliyor
3. Etkinlikleri gerçekleştirilmede fiziksel şartlar ve materyaller yetersiz kalmaktadır.
4. Etkinliklerde öğrenci düzeyi ihmal ediliyor.
5. Öğretmen klavuz kitaptaki örnek etkinlikleri zorunlu uygulaması gerektiği şeklinde algılıyor ve aynen uyguluyor
6. Klavuzdaki etkinlik basamaklarının ayrıntılı olması uygulamayı engelliyor
7. Öğretmenler etkinlik tasarlama becerisi konusunda yeterli değildir.
8. Klavuzlu kitaplarda plan yapmamak tembelliğe itiyor, hazırlık yapmayı engelliyor.
9. Etkinlikler kalabalık sınıflar için uygun değildir

10. Etkinlikte öğretmenler zengin yöntem, teknik ve materyal çeşitliliği sağlayamıyorlar
11. Etkinliklerin hazır olması öğretmenin yaratıcılığını engelliyor
12. Etkinliklerle ara disiplinler arasında bağlantı kurulamıyor

Tablo 3.1 incelendiğinde öğretmenlerin ilk 12 soruda verdikleri katılım ortalamalarına göre en çok katıldıkları sorunlar şunlardır: 9-1-7-5. maddeler. Bu maddeler şunlardır: “Etkinlikler kalabalık sınıflar için uygun değildir”, “Sınıfta etkinlik yapmak çok zaman almaktadır”, “Öğretmenler etkinlik tasarlama becerisi konusunda yeterli değildir” ve “Öğretmen klavuz kitaptaki örnek etkinlikleri zorunlu uygulaması gerektiği şeklinde algılıyor ve aynen uyguluyor”. Öğretmenlerin sorun olarak daha az katıldıkları maddeler ise 8. 2. ve 11. ve 4. maddelerdir.

Tablo 3.2. Etkinlikleri Uygulamada Sorunlarla İlgili Öğretmen Görüşleri 2

Maddeler	Bütünüyle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
13.	24	13,3	42	23,2	57	31,5	43	23,8	11	6,1	2.85
14.	7	3,9	27	14,9	47	26,0	53	29,3	46	25,4	3.58
15.	26	14,4	46	25,4	56	30,9	37	20,4	15	8,3	2.83
16.	16	8,8	26	14,4	57	31,5	61	33,7	19	10,5	3.23
17.	8	4,4	28	15,5	47	26,0	64	35,4	31	17,1	3.46
18.	15	8,3	29	16,0	59	32,6	64	35,4	12	6,6	3.16
19.	13	7,2	29	16,0	45	24,9	66	36,5	26	14,4	3.35
20.	10	5,5	27	14,9	40	22,1	62	34,3	41	22,7	3.54
21.	14	7,7	28	15,5	48	26,5	57	31,5	33	18,2	3.37
22.	4	2,2	29	16,0	61	33,7	51	28,2	35	19,3	3.47
23.	10	5,5	17	9,4	44	24,3	75	41,4	35	19,3	3.60

Maddeler

13. Etkinliklerle hedef kazanımlar arasında ilişki kurulamıyor
14. Klavuz kitaptaki etkinliklerde çevresel koşullar dikkate alınmamıştır
15. Velilere etkinliklerin maliyeti genelde yüksektir, şikayetçiler
16. Öğretmenler materyal geliştirme becerisi konusunda yeterli değildir.

- 17.Etkinliklerin değerlendirmesi aşaması genelde yapılmıyor
- 18.Öğrencilerin ön bilgileri dikkate alınmadan etkinlikler yapılıyor
- 19.Öğretmenlerin etkinliklerin önemine ilişkin inanç ve güven eksikliği var
- 20.Etkinlik düzenleme konusunda öğretmenlerde isteksizlik var, zaman kaybı olarak görüyorlar
- 21.Öğretmenler yeni, orjinal etkinlik üretmiyorlar
22. Etkinliğin değerlendirilmesi çok zaman alır
- 23.Öğretmenlerin pek çoğu öğretmen merkezli eğitimden vazgeçememektedir.

Tablo 3.2’de öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde en çok katıldıkları maddeler sırası ile şunlardır: 23-14-20-22-17. maddeler. Bunlar: “Öğretmenlerin pek çoğu öğretmen merkezli eğitimden vazgeçememektedir”, “Klavuz kitaptaki etkinliklerde çevresel koşullar dikkate alınmamıştır”, “Etkinlik düzenleme konusunda öğretmenlerde isteksizlik var, zaman kaybı olarak görüyorlar”, “Etkinliğin değerlendirilmesi çok zaman alır” ve “Etkinliklerin değerlendirmesi aşaması genelde yapılmıyor”. En az katıldıkları maddeler ise 15. ve 13. maddelerdir.

Etkinliklerle İlgili Çözüm Önerileri Konusunda Öğretmen Görüşleri Tablo 4.1 ve Tablo 4.2’de yer almaktadır.

Tablo 4.1 Etkinliklerle İlgili Çözüm Önerileri Konusunda Öğretmen Görüşleri 1

Maddeler	Bütünüyle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
I.1.	4	2,2	15	8,3	34	18,8	59	32,6	65	35,9	3.94
I.2.	12	6,6	9	5,0	30	16,6	68	37,6	59	32,6	3.86
I.3.	1	0,6	1	0,6	17	9,4	60	33,1	97	53,6	4.43
I.4.	1	0,6	1	0,6	11	6,1	50	27,6	114	63,0	4.55
I.5.	4	2,2	5	2,8	13	7,2	46	25,4	110	60,8	4.42
I.6.	2	1,1	1	0,6	10	5,5	55	30,4	108	59,7	4.51
I.7.	1	0,6	3	1,7	11	6,1	35	19,3	127	70,2	4.60
I.8.	40	22,1	24	13,3	45	24,9	33	18,2	34	18,8	2.98
I.9.	3	1,7	5	2,8	16	8,8	70	38,7	84	46,4	4.28
I.10.			2	1,1	9	5,0	47	26,0	120	66,3	4.60
I.11	3	1,7	11	6,1	38	21,0	67	37,0	57	31,5	4.22

I.12	2	1,1	2	1,1	22	12,2	62	34,3	86	47,5	4.31
I.13	1	0,6	4	2,2	12	6,6	45	24,9	116	64,1	4.52

Maddeler

1. Bir kaç kazanımı bir arada gerçekleştirecek kritik etkinlikler öğretmenler tarafından oluşturulmalıdır.
2. Etkinlikler sınıfta uygulanmalıdır eve ödev verilmemelidir.
3. Fiziksel şartlar etkinliklere uygun olmalıdır
4. Etkinliklerde öğrenci düzeyi göz önüne alınmalıdır
5. Öğretmen klavuz kitabındaki etkinliklerin sadece örnek olduğu aynen uygulanmaması gerektiği vurgulanmalıdır.
6. Etkinliklerle ilgili zaman planlaması yapılmalıdır.
7. Öğretmenlere etkinlik hazırlama becerisi konusunda hizmet içi eğitim verilmelidir.
8. Öğretmenin plan yapma zorunluluğu olmamalıdır.
9. Öğretmen klavuz kitapları revizyondan geçirilmeli, öğretmenin kendisinin etkinlik oluşturmaya teşvik edici olmalıdır
10. Öğretmenlere zengin yöntem, teknik ve materyal çeşitliliği oluşturma konusunda uygulamalı eğitim verilmelidir.
11. Öğretmenlerin yeni etkinlik oluşturmaları istenmelidir.
12. Birleştirilmiş sınıflar ve kalabalık sınıflar içinde etkinlik oluşturma konusunda klavuzda açıklamalar olmalıdır.
13. Her ilde etkinlikler oluşturma konusunda rehberlik edecek birimler olmalıdır

Tablo 4.1’de yer alan önerilerle ilgili ilk 13 maddeye en fazla katılım gösterilen maddeler şunlardır: 7-10-4-13-6. maddeler. En yüksek oranda katılınan madde “Öğretmenlere etkinlik hazırlama becerisi konusunda hizmet içi eğitim verilmelidir” görüşüdür. En az katılınan 8. maddedir. Bu maddede ifade edilen “Öğretmenin plan yapma zorunluluğu olmamalıdır” görüşüdür.

Tablo 4.2. Etkinliklerle İlgili Çözüm Önerileri Konusunda Öğretmen Görüşleri 2

Maddeler	Bütünüyle Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		$\bar{X}$
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
I.14	1	0,6	4	2,2	19	10,5	59	32,6	95	52,5	4.36

			Yıl : 2	Sayı : 3	Aralık 2009							
I.15	3	1,7	2	1,1	19	10,5	39	21,5	114	63,0	4.46	
I.16			3	1,7	10	5,5	36	19,9	126	69,6	4.63	
I.17			1	0,6	14	7,7	53	29,3	109	60,2	4.53	
I.18			3	1,7	11	6,1	52	28,7	111	61,3	4.53	
I.19	1	0,6	1	0,6	9	5,0	60	33,1	107	59,1	4.52	
I.20	1	0,6			15	8,3	45	24,9	117	64,6	4.56	
I.21	1	0,6	3	1,7	12	6,6	48	26,5	113	62,4	4.52	
I.22	1	0,6	3	1,7	4	2,2	36	19,9	134	74,0	4.68	
I.23			4	2,2	8	4,4	56	30,9	110	60,8	4.52	
I.24			5	2,8	12	6,6	35	19,3	125	69,1	4.58	
I.25			4	2,2	14	7,7	39	21,5	119	65,7	4.55	
I.26	5	2,8	8	4,4	22	12,2	46	25,4	95	52,5	4.24	

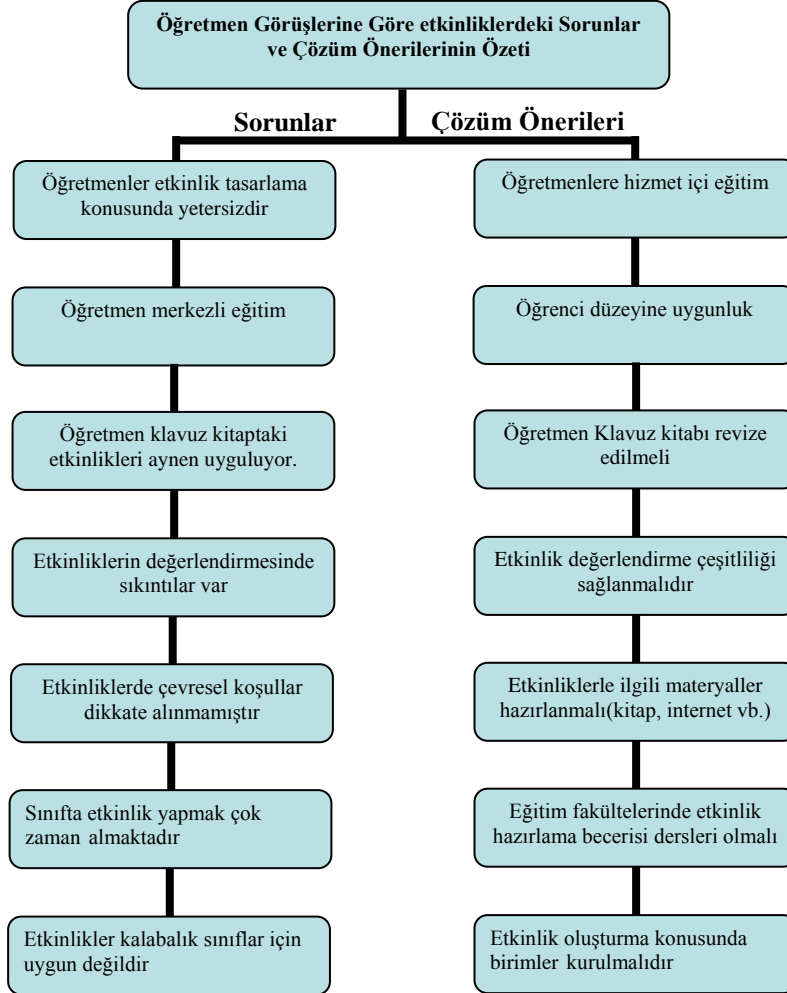
Maddeler

- 14.Öğretmenlerin çevresel koşullara ve öğrencilere göre etkinlik oluşturmaları ve uygulamaları istenmelidir
- 15.Etkinliklerin maliyeti yüksek olmamalıdır
- 16.Öğretmenler materyal geliştirme konusunda yetiştirilmelidir.
- 17.Etkinlikler öğrencilerin ön bilgilerine uygun olmalıdır
- 18.Öğretmenlerin etkinliklerin önemine ilişkin inanç ve güvenlerini arttırıcı uygulamalı eğitimler yapılmalıdır
- 19.Etkinlik düzenleme konusunda öğretmenlerde istek uyandırıcı klavuzlar hazırlanmalıdır, görüşmeler yapılarak teşvik edilmelidir
- 20.İnternette etkinlikler konusunda havuz oluşturulmalı ve tüm öğretmenler ulaşabilmelidir
- 21.Etkinliklerin hazırlanmasında zümre öğretmenlerinin daha aktif ve katılımcı olmaları sağlanmalıdır
- 22.Eğitim fakültelerinde etkinlik hazırlama ve uygulama becerisini kazandırıcı dersler yapılmalıdır
- 23.Etkinlikte süreç değerlendirme konusunda gerekli açıklamalar klavuzda yer almalıdır, öğretmenler değerlendirmeyi anlamalıdır
- 24.İnternette materyal havuzları oluşturulmalı ve paylaşılmalıdır
- 25.Etkinlik ve materyal hazırlama-uygulama becerisini içeren yayınlar hazırlanmalı ve öğretmenler okunmalıdır
- 26.Öğretmen hazır materyalleri nasıl temin edeceğini bilmelidir.

Öğretmenler Tablo 4.2’de bulunan önerilere yüksek ortalama ile katılmışlardır. Her maddenin ortalaması dördün üzerindedir. Bu durum önerilere bütünüyle katıldıklarını göstermektedir. Önerilerden en çok 22-16-24-20-25-17 ve 18. maddelere katılım göstermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşlerinin özeti aşağıda Şema 2’de yer almaktadır.

Şema 2. Öğretmen Görüşlerine Göre etkinliklerdeki Sorunlar ve Çözüm Önerilerinin Özeti

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmanın sonucunda ilköğretim müfettişlerine göre etkinliklerin uygulanmasında karşılaşılan bazı sorunlar şunlardır: 1. Etkinlikler zaman almaktadır. 2. Öğretmenlerin çoğu etkinlikleri eve ödev olarak verir. 3. Öğretmenlerin bir kısmı öğretmen klavuz kitabındaki etkinlikleri aynen uygulamaktadır. 4. Öğretmenler öğrencileri için yeni etkinlik oluşturamamaktadır. 5. Kazanımlar ve etkinlikler arasında anlamlı bir ilişki yoktur. 6. Etkinliklerin değerlendirilmesi yeterince açık değildir. 7. Öğretim programında etkinliklerin önemini kavramada öğretmenlerin inançları yeterince güçlü değildir. 8. Öğretmenlerin çoğu öğretmen merkezli uygulamaları tercih etmektedir. 9. Öğretmenler etkinlikler için materyal tasarlama ve geliştirme ihtiyacı duyarlar 10. Öğretmenler yeni etkinlik hazırlama becerisi, aktif yöntem ve teknikler konusunda hizmet içi eğitim ihtiyacıdır. Bunun yanında materyal yokluğu, kalabalık sınıflar, fiziksel koşulların yetersizliği gibi sorunlarda vardır.

Öğretmenlerden elde edilen bulgulara göre etkinliklerin uygulanmasında karşılaşılan bazı sorunlar şunlardır: 1. Etkinlikler kalabalık sınıflar için uygun değildir. 2. Sınıfta etkinlik yapmak çok zaman almaktadır. 3. Öğretmenler etkinlik tasarlama becerisi konusunda yeterli değildir. 4. Öğretmen klavuz kitaptaki örnek etkinlikleri zorunlu uygulaması gerektiği şeklinde algılıyor ve aynen uyguluyor. 5. Öğretmenlerin pek çoğu öğretmen merkezli eğitimden vazgeçememektedir. 6. Klavuz kitaptaki etkinliklerde çevresel koşullar dikkate alınmamıştır. 7. Etkinlik düzenleme konusunda öğretmenlerde isteksizlik var, zaman kaybı olarak görüyorlar. 8. Etkinliğin değerlendirilmesi çok zaman alır 9. Etkinliklerin değerlendirmesi aşaması genelde yapılmıyor.

Türkiye’de ilköğretim programları ile ilgili çeşitli araştırma sonuçları bulunmaktadır. Bu araştırmaların sonuçları bu çalışmadaki sonuçları destekler niteliktedir. Bunlardan biri yeni matematik programının güçlü ve zayıf yönlerini ile ilgilidir²⁰. Güçlü yönler yaparak ve yaşayarak öğrenme, öğrencinin kendi bilgisini oluşturma cesareti olması, öğrenci merkezli, işbirliği, kendine güven gibi özelliklerdir. Zayıf yönler ise, hizmet içi eğitim yetersizliği, kalabalık sınıflar için etkinliklerin uygun olmaması, okullardaki alt yapı eksikliği ve teknolojik araçların yetersizliği belirtilmiştir. Yeni fen programı üzerine öğretmen görüşleride incelenmiştir²¹. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu yeni programda yer alan öğretme-öğrenme etkinliklerini okumamaktadırlar, okulun koşulları ve ekipmanı sağlanmalıdır. Başka bir çalışmada, birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar yeni öğretim programları çalışılmıştır²². Sınıflardaki öğrenci sayısı, eğitim teknolojilerinin ve materyallerinin yetersizliği, okulun koşulları ve öğretmenlerin niteliğindeki eksiklikler bu çalışmada programın uygulanmasını etkileyen sorunlar olarak tartışılmıştır. Benzer bir çalışmada ilköğretim matematik programındaki reformlar üzerine gerçekleştirilmiştir²³. Öğrenci merkezli olduğu, öğretmeden çok öğrenmenin vurgulandığı, işlem ve kuralların ezberlenmesinden ziyade anlayarak öğrenmenin önemi belirtilmiştir. Oluşturmacı öğrenme ortamlarında özgün etkinlik ve materyal kullanımının olumlu etkisi tespit edilmiştir²⁴. İlköğretim sosyal bilgiler dersinde de oluşturmacı etkinlikler çalışılmıştır²⁵. Bu araştırmanın sonucunda kazanımları besleyen etkinliklerin oluşturulması için bazı öneriler geliştirilmiştir. Oluşturmacılık temelli planlanan grup etkinliklerinin öğrencilerin öğrenmelerini arttırılabildiği görülmüştür. Yeni ilköğretim programlarında öngörülen öğrenci merkezli uygulamalara ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği çalışmalarda yapılmıştır²⁶. Buna göre öğretmenler, öğrenci merkezli uygulamaları orta düzeyde uygulamaktadırlar. Sınıfların kalabalıklığı çeşitli araştırmacılar

²⁰ Bulut İ, “Yeni ilköğretim Programlarında Görülen Öğrenci Merkezli Uygulamalara İlişkin Öğretmen Görüşleri (Diyarbakır İli Örneği)”, **Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi**, Cilt: 14, Sayı: 56, s. 521-546, 2008.

²¹ Durmuş EKİZ, “Teacher Professionalism and curriculum change: Primary school teachers’s views of the new science curriculum”, **Kastamonu Eğitim Dergisi (Kastamonu Education Journal)**, Cilt: 12, Sayı: 2, s. 339-350, 2004.

²² Tuğba YANPAR ŞAHİN, “İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturmacı Yaklaşımın Devlet ve Özel Okul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Bilişsel ve Duyuşsal Öğrenmelerine Etkisi”. **Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi**, s. 463-482, Aralık 2001.

²³ Cem BABADOĞAN, Sinan OLKUN, “Program Development Models and Reform in Turkish Primary School Mathematics Curriculum”, **International Journal for Mathematics Teaching and Learning**. <http://www.cimt.plymouth.ac.uk/journal/default.htm> , Erişim Tarihi: 20.2.2008, 2006.

²⁴ Betül ÖZKAN, **Yapılandırmacı öğrenme ortamlarında özgün etkinlik ve materyal kullanımının etkililiği**. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2001.

²⁵ Tuğba YANPAR, “The effects of group activities on social studies education via constructivist approach”, **Eğitim ve Bilim (Education and Science)**, Cilt: 30, Sayı: 138, s. 86-96, 2005.

²⁶ Mehmet BULUT, “Curriculum reform in Turkey: A case of primary school mathematics curriculum”, **Eurasia Journal of Mathematics, Science&Technology Education**, Cilt: 3, Sayı: 3, s. 203-212, 2007.

tarafından yeni programın uygulanmasında sorun teşkil etmektedir²⁷²⁸. Öğretmenlerin programla ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu da vurgulanmaktadır²⁹. Hizmet içi eğitim de dikkate alınacak konulardan birisi de ölçme-değerlendirme konusundadır. Bu konuda da öğretmenlerin sorunları vardır³⁰.

Yurt dışındaki etkinlik temelli öğrenme ile ilgili çalışmalardan bazıları incelendiğinde teknoloji temelli etkinliklerin artacağı üzerine yoğunlaşmaktadır. Yapılan bir çalışmada, etkinliğe dayalı internet temelli öğrenme sistemleri tartışılmıştır³¹. Gelecek nesillerin internette daha aktif olarak öğrenecekleri ve etkinliklerin teknoloji temelli olacağı belirtilmiştir. İlköğretimde K-8. sınıflar için matematik dersinde etkinlik temelli öğretme yaklaşımı uygulanmıştır³². Materyaller ve resimsel etkinliklerin sözel olan etkinliklerden daha fazla başarıyı arttırdığı ortaya çıkmıştır. Matematik laboratuvarlarından da bahsedilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin yeterliklerini geliştirmek için oluşturmaya ve durumsal öğrenme teorilerini içeren etkinlik temelli öğrenme çevresi öğrencilerin öğrenme deneyimlerini geliştirmek için mesleki öğretmen adaylarına uygulanmıştır³³. Gerçek durumlarda işbirlikli öğrenme ile ICT kullanımı ve yaşam-düşünme becerileri geliştirilmiştir. 21. yüzyıl için yeni öğrenme çevreleri çalışılmıştır³⁴. Bu çevre çok çeşitli etkinlik türlerinden oluşmaktadır. Grup çalışmaları, on-line dersler, oyunlar, benzetimler, simülasyonlar, internet temelli öğrenme, yaratma etkinlikleri, tartışmalar, modellemeler, teknoloji destekli aktif öğrenme, dönüt, karar verme, bilgi paylaşımı etkinlikleri, beceri temelli etkinlikler, oluşturmaya öğrenmenin revize edilmesi ve çağımızda öğrenme vb. güçlü bir sosyal öğrenme çevresi hedeflenmektedir. Bir network dersinde etkinlik temelli öğrenmenin değerlendirilmesi çalışılmıştır³⁵. Değerlendirmelerin etkinliklere göre zenginleştiği, değerlendirme-öğrenci katılımı ilişkisi, becerilerin gelişmesi ve değerlendirmenin tasarlanması üzerinde durulmuştur.

Bu araştırmanın sonucunda ilköğretim programında yer alan etkinliklerin uygulanmasında sorunların yaşanmaması için aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

1. Öğretmenler etkinlikler hakkında hizmet içi eğitim almalıdır. Öğrencilerin öğrenmelerine rehberlik etmek için öğretmen çeşitli öğrenme yöntem ve etkinliklerini bilmelidir. Etkinlik tasarlama süreci öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde aktif olarak verilmelidir. Bu konuda uzmanlar tarafından çeşitli yazılı ve görsel materyaller hazırlanabilir.

²⁷ Güven S, "Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri", **Milli Eğitim Dergisi**, Cilt: 177, s. 224-236, 2008.

²⁸ Şahin İ, "Assesment of New Turkish Curriculum for Grade 1 to 5", **İlköğretim Online (Elementary Education Online)**, Cilt: 6, Sayı: 2, s. 284-304, 2007.

²⁹ Gözütok, D., Akgün, Özcan E. ve Karacaoğlu, Ö. C, "İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi", **Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu**, Bildiriler Kitabı: s.17-40, Kayseri, 2005.

³⁰ Ömer KUTLU, "Yeni ilköğretim programlarının "öğrenci başarısındaki gelişimi değerlendirme" boyutu açısından incelenmesi. **Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu**, Bildiriler Kitabı: s. 64-71, Kayseri, 2005.

³¹ Demetrios G. SAMPSON ve Pythagoras KARAMPIPERIS, "Towards Next Generation Activity-Based Learning Systems", **International Journal on E-Learning**, Cilt: 5, Sayı: 1, s. 129-150, 2006.

³² Suydam M. N. ve Higgins J. L, **ERIC Clearinghouse for Science, Mathematics, and Environmental Education, Columbus, OH**, National Inst. of Education (DHEW), Washington, DC., 1977.

³³ Bee Choo CHAN, "Activity-based Approach to Authentic Learning in a Vocational Institute", **Educational Media International**, Cilt: 4, Sayı: 3, p. 185-205, 2007.

³⁴ Brown J. S, "21. Yüzyıl İçin Öğrenme Çevreleri", **Change**, s. 18-24, 2006.

³⁵ Macdonald J. ve Twining P, "Assessing Activity Based learning for a networked course". **British Journal of Educational Technology**, Cilt: 33, Sayı: 5, s. 603-618, 2002.

2. Öğretmenler materyal geliştirme alanında hizmet içi eğitim almalıdırlar.
3. İlköğretime öğretmen yetiştirme programları ile Milli eğitim programları tutarlı olmalıdır. Eğitim fakültelerinde de öğretmen adayları oluşturmacı yaklaşımla yetiştirilmelidir. Etkinlik merkezli eğitim yapılmalıdır. Öğretmen adayları etkinlik tasarımcısı olmayı öğrenmeli ve uygulamalıdır.
4. Eğitim fakültelerinde yer alan öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersi aktif olarak etkinlik merkezli verilmelidir.
5. Okullardaki alt yapı ve teknolojik araçların yetersizliği giderilmelidir. Etkinlik temelli öğrenmeyi teknolojik alt yapı besler.
6. Yeni program okullar için çeşitli fırsatlar sağlar. Bu program sürekli geliştirilmelidir.
7. Öğretmen klavuzu ve öğrenci çalışma kitabı çeşitli etkinlikleri içermelidir. Etkinliklerin kazanımlarla ilişkisi denetlenmelidir. Bu denetleme ekibinde etkinlik uzmanları, öğretmenler, psikologlar, program geliştirmeciler, materyal geliştirme uzmanları vb. yer almalıdır.
8. Etkinlik tasarlama süreci ve materyal tasarlama öğretmenler tarafından internet yoluyla paylaşılabilir.
9. Öğretmenlerin daha etkili bir şekilde öğretim sağlayabilmesini kısıtlayan etkenler öğretmen görüşleri dikkate alınarak belirlenmeli ve giderilmeye çalışılmalıdır.
10. Müfettişler öğretmenleri değerlendirirken sadece puanla yetinmeyip, düzeltme ve geliştirme etkinliklerine yer vermelidirler.
12. Öğretmenlerin oluşturmacı, etkinlik ve materyal hazırlama ve geliştirmeye olan inançlarını bir başka deyişle duyuşsal özelliklerini olumlu hale getirmelidir. Öğretmen öğrencilerin ileri düzeylerde bilişsel bilgi ve beceri, duyuşsal özellik ve devinişsel beceriye dayalı işlemler yapmasına fırsat verecek yolları düşünmelidir.
13. Her ilde etkinlikler oluşturma konusunda rehberlik edecek birimler olmalıdır
14. Bu araştırma Türkiye’den bazı ilköğretim müfettişleri ve öğretmenleri üzerinde yapılmıştır. Farklı örneklemeler üzerinde ve farklı araştırma yöntemleri kullanılarak araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Alım, M., Bekdemir, Ü. (2006). Coğrafya Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 172, (263-275).
- Anderson, R. S. (1998). Why talk about different ways to grade? The shift from traditional assesment to alternative assesment. *New Directions For Teaching and Learning* 74 Summer 1998, (5-16).
- Arslan, A. (2004). “Oluşturmacı (Constructivist) yaklaşıma dayalı İşbirlikli öğrenmenin İlköğretim sosyal Bilgiler Dersindeki Etkileri”, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
- Aydın, M., (1984). Eğitimde Denetimsel Davranış. Ankara: *Hatipoğlu Yayıncılık*.
- Babadoğan, C.& Olkun S. (2005). Program Development Models and Reform in Turkish Primary School Mathematics Curriculum. *International Journal for Mathematics Teaching and Learning*. <http://www.cimt.plymouth.ac.uk/journal/default.htm>. (20.2.2008).

- Bevevino, M.M., Dengel, J., Adams, K. (1999). "Constructivist Theory in the classroom" *Clearing House*, 72 (5), (275-279).
- Brooks, G., Brooks M.G. (1993). *In Search of Understanding; The case for Constructivist Classrooms*. Alexandria.V.A. Association For The Supervision and Curriculum Development.
- Brown J. S. (2006) 21. Yüzyıl İçin Öğrenme Çevreleri. *Change*.(18-24).
- Bulut, İ. (2008). Yeni ilköğretim Programlarında Görülen Öğrenci Merkezli Uygulamalara İlişkin Öğretmen Görüşleri (Diyarbakır İli Örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 14(56), (521-546).
- Bulut, M. (2007). Curriculum reform in Turkey: A case of primary school mathematics curriculum. *Eurasia Journal of Mathematics, Science&Technology Education*, 3(3), (203-212).
- Can, N. (2004) İlköğretim Öğretmenlerinin Denetimi ve Sorunları, *Milli Eğitim Dergisi*, 161.
- Chan B. C. (2007). Activity-based Approach to Authentic Learning in a Vocational Institute. *Educational Media International*, 4(3), (185–205).
- Doğan, C. (2003). Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Öğretmen Adaylarının Mesleğe İlişkin Görüşleri. İstanbul: Burak Yayınları.
- Donald S. Mc Carty, Johanna W. Kaufman ve Julie C.Stafford. (1986) Supervision and Evaluation. The Clearing House, 59(8), 35.
- Eggen, P., Kauchak, D. (1999). Educational Psychology. New Jersey, Prentice-Hall, Inc.
- Ekiz, D. (2004). Teacher Professionalism and curriculum change: Primary school teachers’s views of the new science curriculum. *Kastamonu Eğitim Dergisi (Kastamonu Education Journal)*,12(2), (339-350).
- Gijbels, D., Watering G.V., Dochy, F.& Bossche, P.V.(2006). New Learning Environments and Constructivism: The Students’ Perspective. *Instructional Science*. 34, (213- 226).
- Gözütok, D., Akgün, Özcan E. ve Karacaoğlu, Ö. Cem (2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu bildirileri kitabı içinde* (17-40). Kayseri.
- Güven, S. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*,177, (224-236).
- Jenkins, L. (1998). Improving Student Learning. (Çev: Gönül Yenersoy), İstanbul: *Kalder Yayınları*.
- Jofili, Z., Geraldo, A.,Watts, M. (1999). " A Course for Critical Constructivism through Action Research: A case study from Biology" *Research in Science& Technological Education*,Vol 17 ,1,(5-18).
- Karasar, N. (1995). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. (7. Baskı) Ankara: *3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.*
- Korkmaz, M. (2005). "İlköğretim Müfettişlerinin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyleri" http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2005_cilt3/sayi_4/431-443.pdf (Erişim: 30.08.2008)
- Kuran, K. (2002) "Öğretmenlik Mesleği (Niteliği ve Önemi)". (Ed. Adil TÜRKOĞLU). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. (253-278), Ankara: *Mikro Yayınları*.

- Kutlu, Ö. (2005). Yeni ilköğretim programlarının “öğrenci başarısındaki gelişimi değerlendirme” boyutu açısından incelenmesi. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu* bildirileri kitabı içinde (64-71). Kayseri.
- Küçükahmet, L.(2007). 2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Baslanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), (203-218).
- Macdonald J. ve Twining P. (2002). Assessing Activity Based learningfor a networked course. *British Journal of Educational Technology*, 33(5), (603-618).
- MEB (2006). “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”, <http://oyegm.meb.gov.tr/yet/> (Erişim Tarihi:06.08.2008)
- MEB (2004). *İlköğretim Programları*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Ankara: MEB Basımevi.
- Oğuz, E., Yılmaz, K., Taşdan M., (2007). İlköğretim Denetmenlerinin ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Denetim İnançları, *Sosyal Bilimler Dergisi*, <http://yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd17/sbd-17-03.pdf> (Erişim: 01.09.2008)
- Özkan, Betül (2001). *Yapılandırmacı öğrenme ortamlarında özgün etkinlik ve materyal kullanımının etkililiği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sahin, İ. (2007). Assesment of New Turkish Curriculum for Grade 1 to 5. *İlköğretim Online (Elementary Education Online)*, 6(2), (284-304).
- Sampson, Demetrios G., Karamperis, Pythagoras. (2006). Towards Next generation Activity-based learning Systems. *International Journal on E-Learning*, 5(1), 129-150.
- Shartz, M. (2005). WHAT IS A “EUROPEAN TEACHER”? A Discussion Paper European Network on Teacher EducationPolicies (ENTEPE) http://www.seeeducoop.net/education_in/pdf/workshop/tesee/dokumenti/european-teacher.pdf
- Suydam M. N., Higgins J. L.(1977). *ERIC Clearinghouse for Science, Mathematics, and Environmental Education, Columbus, OH*. National Inst. of Education (DHEW), Washington, DC.
- Şahin Yanpar, T. (2001). “İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturmacı Yaklaşımın Devlet ve Özel Okul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Bilişsel ve Duyuşsal Öğrenmelerine Etkisi”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi* (463-482).
- Toh, K.A., Ho, B.T, Chew, C.M.K.& Riley, J.P.(2004). Teaching, Teacher Knowledge and Constructivism. *Educational Research for Policy and Practice*, 2, (195-204).
- Windschitl, M. (1999) “The Challenges of sustaining a Constructivist Classroom Culture”. *Phi Delta Kappan* 80 (10), (751-756).
- Yanpar, T. (2001). Oluşturmacı Yaklaşımın Sosyal Bilgiler Dersinde Bilişsel ve Duyuşsal Öğrenmeye Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, (1/2), (465-481).
- Yanpar, T. (2005). The effects of group activities on social studies education via constructivist approach. *Eğitim ve Bilim (Education and Science)*, 30(138), (86-96).

Yanpar, T. (2006). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi. Yapılandırmacı Bir Yaklaşım. Ankara: *Pegem A Yayıncılık*.

Zgaga, P. (2005). Teachers' Education as a Part of European Higher Education Area (What Strategy for eachers' Education?), *CTTQ - The Centre for Teacher Training and Qualification The Teachers' Performance Standards* 16 December 2005, Tirana, Albania.